

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

20 maart 2026

Tsjaikovski 6
'Pathétique'

Welkom bij het **AVROTROS Vrijdagconcert**

Al decennialang luidt het AVROTROS Vrijdagconcert het weekend muzikaal in, zowel in TivoliVredenburg als in huiskamers door het hele land via NPO Klassiek. Er klinkt een rijke variatie aan klassieke meesterwerken, onbekende parels van bekende componisten, Nederlandse muziek en spannende premières.

Laat u verrassen door de vaste bespelers: het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor, en geniet van bijzondere gastoptredens van binnen- en buitenlandse orkesten, ensembles en solisten. Dit seizoen is mezzosopraan Maria Warenberg artist in residence bij het AVROTROS Vrijdagconcert.

De Stem is de rode draad door dit seizoen. Zangers krijgen alle ruimte, er is een keur aan vocale stersolisten en er zijn verschillende topkoren te gast. De stem vertelt een verhaal, kleurt, ontroert, inspireert en spreekt direct tot het hart. Geen wonder dat veel componisten hun mooiste muziek componeerden voor de zangstem. De stem kan intiem klinken, in een recital en in kamermuziek. Of grandioos overweldigen, als een groot koor alle registers opentrekt. Dit seizoen kunt u in heel diverse concertervaringen ontdekken waarom de menselijke stem vaak het mooiste instrument wordt genoemd. Uiteraard klinken ook indrukwekkende symfonische hoogtepunten: elke klassieke muzikliefhebber kan zijn hart ophalen in het Vrijdagconcert.

Namens AVROTROS, Stichting Omroep Muziek, NPO Klassiek en TivoliVredenburg wensen wij u een seizoen vol muzikale hoogtepunten.

Concertlocatie

TivoliVredenburg
Vredenburgkade 11
3511 WB Utrecht

Kaartverkoop en reserveren

Kaarten koopt u via de kassa van TivoliVredenburg (030 231 45 44) of online (www.tivolivredenburg.nl/avrotros-vrijdagconcert en u krijgt een compleet overzicht). Meer informatie vindt u ook op www.avrotrosvrijdagconcert.nl.

Informatie programmering & reacties

- www.avrotrosvrijdagconcert.nl
- AVROTROS Vrijdagconcert
- avrotrosklassiek
- AVROTROS Klassiek

Postadres

AVROTROS Vrijdagconcert
Postbus 2
1200 JA Hilversum

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

VRIJDAG 20 MAART 2026, 20.15 UUR
Muzikale Meesterwerken

TivoliVredenburg Grote Zaal, Utrecht

Tsjaikovski 6 **'PATHÉTIQUE'**

Philzuid

Duncan Ward dirigent

Laura van der Heijden cello

DOROTHY HOWELL (1898 – 1982)

Lamia (1918)

WILLIAM WALTON (1902 – 1983)

Celloconcert (1956)

- Moderato
- Allegro appassionato
- Tema ed improvvisazioni

PAUZE

PJOTR ILJITSJ TSJAIKOVSKI (1840 – 1893)

Symfonie nr. 6 in b, opus 74 'Pathétique'
(1893)

- Adagio - Allegro non troppo
- Allegro con grazia
- Allegro molto vivace
- Finale: Adagio lamentoso

Het gebruik van uw telefoon

kan storend zijn voor de musici en andere concertbezoekers. We verzoeken u vriendelijk uw telefoon niet te gebruiken en op vliegtuigstand of uit te zetten.

Dit concert is live te beluisteren via NPO Klassiek, zie ook npoklassiek.nl
Presentatie: Leonard Evers

AVROTROS

Liefde, passie en NOODLOT

Je kunt nog zo veelbelovend zijn als componist, maar je moet het wel waarmaken. En dan ben je vaak afhankelijk van de grillen van het publiek en de critici. Dorothy Howell kon na haar opzienbarende debuut met *Lamia* die belofte niet vasthouden. William Walton kwam een heel eind als progressief componist, maar werd op latere leeftijd toch afgeserveerd als ouderwets. Alleen Tsjajkovski wist zijn veroverde roem zijn leven lang te behouden. Dan is het weer triest te beseffen dat het leven zelf hem te veel werd.

Dorothy Howell

Slangenvrouw

Nog maar nauwelijks afgestudeerd aan de Royal Academy of Music in Londen, had **Dorothy Howell** in 1919, toen eenentwintig jaar oud, een stormachtig succes met haar symfonisch gedicht *Lamia*. De pers jubelde dat zij met haar uitzonderlijke compositorische gave een grote belofte was voor de Engelse muziek. Het stuk werd in de jaren daarna nog regelmatig uitgevoerd, maar daar bleef het bij. Latere composities hadden, tot haar grote teleurstelling, bij lange na niet hetzelfde succes. Ze trok zich grotendeels terug, schreef nog maar weinig en werkte de rest van haar leven als pianodocent aan diverse Engelse conservatoria. Tot op de dag van vandaag is *Lamia* haar enige werk dat nog met enige regelmaat te horen is.

Howell baseerde zich in *Lamia* op een gedicht van John Keats van een eeuw eerder, die op zijn beurt de inhoud ontleende aan een verhaal uit de Griekse mythologie. *Lamia* is een mythisch wezen, een slang, maar in de gedaante van een mooie vrouw. Aan het begin zien we haar rondlopen, begeleid door impressionistisch aandoende klanken. De jongeman Lycius wordt verliefd op haar; dat beantwoordt zij. Ze vallen in elkaars armen in een heftig gepassioneerde liefde die Howell onverbloemd weergeeft in een bijna overdadig volle orkestklank die Richard Strauss niet zou misstaan. Wellicht dat Howell hierdoor haar bijnaam de 'Engelse Strauss' heeft gekregen. Er volgt een feestelijke bruiloft waar volop wordt gedanst. Maar dan komt de ware slangengedaante van *Lamia* naar boven. Diep bedroefd moet ze Lycius verlaten die, door verdriet overmand, sterft.

Componeren na je 37e

Minstens even groot als die van Dorothy Howell, was de belofte die men **William Walton** aan het begin van zijn loopbaan toedichtte. Gevierd was hij als modernist, met invloeden van atonaliteit, maar ook jazz en post-romantiek. Hij werd de lieveling van het Britse publiek als nationaal componist met zijn film- en theatermuziek en composities die de nationale trots weerspiegelden, zoals de mars voor de kroning van George VI en zijn muziek voor diverse militaire propagandafilms tijdens de Tweede Wereldoorlog. Maar al in deze tijd zag hij de bui hangen voor zijn latere carrière. 'Het is het beste als een componist overlijdt op zijn 37e', zei hij tijdens een interview toen hij zelf die leeftijd had bereikt. 'Ik heb zelf die gelukkige periode gehad en ben nu rijp voor de veroordeling van de critici.' En met zijn behoorlijk romantisch aandoende *Celloconcert* uit 1957 kreeg hij die kritiek stevig over zich heen. 'Zelfs mijn oude tante zou niet wakker worden van de dissonanten in deze muziek', luidde een van de meer sarcastische recensies. Walton was diep teleurgesteld, want voor zijn gevoel had hij juist met dit werk de stijl gevonden die hem het meest aan het hart lag en hij beschouwde het als zijn meest geslaagde compositie.

William Walton

Een Argentijnse schone in Napels

Misschien is de sfeer van het *Celloconcert* nog het best te verklaren tegen de achtergrond van zijn ontstaansgeschiedenis. Walton begon eraan te werken met de Oekraïense cellist Gregor Piatigorsky als beoogd solist. Toen zij elkaar korte tijd later ontmoetten, ontstond er een hartelijke vriendschap die leidde tot een intensieve samenwerking. Maar nog veel belangrijker was de nieuwe liefde die in het leven van Walton was gekomen. Eind 1948 trouwde hij met de Argentijnse, vierentwintig jaar jongere Susana Gil Passo. Enkele jaren later vestigden zij zich op een eilandje in de Golf van Napels waar ze tot de dood van Walton bleven wonen. Susana heeft altijd beweerd dat het *Celloconcert* een weerspiegeling was van hun gelukkig samenzijn in het zonovergoten Italië, al ontkende Walton dat zelf in alle toonaarden. Maar luisterend naar de muziek kun je Susana geen ongelijk

'Het is het beste als een componist overlijdt op zijn 37e'

geven. Het openingsdeel is een aaneenschakeling van warmbloedige romantische melodieën zodat je je waant op een mediterrane terras, waar later in de avondwarmte vrolijk gedanst wordt, zoals de ritmische rapsodie van het volgende deel verbeeldt. De finale noemde Walton 'thema met improvisaties'. Het zijn geen variaties in de klassieke zin van het woord, maar inderdaad improvisaties waarin het thema in flarden, puur associatief voorbijkomt.

Gelukkig was niet alle kritiek negatief. Een recensent prees het *Celloconcert* als warm en melodisch, een ander omschreef het waardenderend als 'Brits impressionisme'. Hoe je er ook over denkt, feit is dat dit werk nog steeds behoort tot Waltons meest gespeelde composities.

Symfonie van passie

Als er iemand zijn belofte als componist meer dan waargemaakt heeft, dan is het **Pjotr Iljitsj Tsjaikovski** wel geweest. Aan het einde van zijn leven stond hij op het hoogtepunt van zijn roem. Zijn muziek werd overal uitgevoerd, niet alleen in Rusland maar wereldwijd. Maar alles leek erop te wijzen dat hij in die laatste levensjaren bepaald niet gelukkig was. Hij had een sombere natuur en de geringste emotie kon hem danig uit zijn evenwicht brengen, waar hij dan maanden van moest herstellen. Zijn *Zesde symfonie* was zijn zwanenzang, want kort daarna overleed hij aan de cholera. Vol-

gens de geruchten een zelfgekozen einde omdat hij willens en wetens besmet water gedronken zou hebben. Maar als je de geschiedenis leest rond het ontstaan van zijn laatste symfonie vraag je je toch af hoe ongelukkig hij op dat moment nu eigenlijk was. Tsjaikovski begon eraan in 1892, vier jaar na de *Vijfde symfonie*. Aan zijn broer Modest vertelde hij hoe enthousiast hij erover was, dat hij het eerste deel al in vier dagen voltooid had en dat hij van plan was de symfonie te besluiten met een grootse langzame finale. In de tussentijd werkte hij nog

aan diverse composities en ontving hij in Cambridge een eredoctoraat van de universiteit waar hij mateloos trots op was.

'Op mijn woord van eer', schreef Tsjaikovski zijn broer enthousiast, toen eind augustus 1893 de symfonie af was, 'nog nooit heb ik me zo voldaan gevoeld, ben ik trots geweest of zo gelukkig als op dit moment, nu ik zeker weet dat ik iets goeds geschreven heb.' Ondanks de wat lauwe ontvangst bij de première bleef hij achter de muziek staan. Broer Modest kwam op het idee om de symfonie '*Pathétique*' te noemen, wat hij niet zozeer als 'pathetisch' bedoelde maar meer als 'gepassioneerd'. Tsjaikovski nam het onmiddellijk over, schreef het op de partituur, maar kwam er al snel weer op terug. De uitgever behield echter de titel en zo is de *Zesde* als de '*Pathétique*' de geschiedenis ingegaan.

Manke wals

Maar hoe somber is die *Zesde* nu eigenlijk? Inderdaad is de finale uiterst depressieve muziek, op het suïcidale af. Het is een en al triestheid en akkoorden of wendingen in majeure zijn er maar spaarzaam te vinden. Maar de rest van de symfonie? Het eerste deel is overduidelijk 'pathétique', maar dan in de bedoeling van Modest, vol passie en hartstocht, maar niet uitgesproken somber. Het derde deel is zelfs een vrolijke en pittige mars. Wellicht zit de ware pathos juist in het tweede deel, dat Tsjaikovski pas na de finale als laatste voltooide. Het lijkt vrolijke muziek, een wals in Weense stijl, zoals Tsjaikovski er in zijn leven zoveel had geschreven met als beroemdste wel de Bloemenwals uit de *Notenkraker*. Maar de wals in de *Zesde* klopt niet. Als je oppervlakkig luistert lijkt het net echt, maar als je meetelt kom je verkeerd uit. Het is dan ook geen driekwartsmaat maar een vijfkwartsmaat. Daar kun je niet op dansen omdat je steeds een tel mist. Misschien toont deze manke wals daarom wel het ware gevoel van Tsjaikovski in de laatste maanden van zijn leven.

TEKST: KEES WISSE

'Nog nooit heb ik me zo voldaan gevoeld, ben ik trots geweest of zo gelukkig als op dit moment, nu ik zeker weet dat ik iets goeds geschreven heb.'

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski

Uitvoerenden

Philzuid

Philzuid is het symfonieorkest van het Zuiden. Sinds zijn tienjarig bestaan in seizoen 2023-2024 gaat de Philharmonie Zuidnederland door het leven onder zijn verkorte naam Philzuid.

Ontstaan uit een fusie van het Brabants Orkest en het Limburgs symfonieorkest in 2013, is het vanuit Eindhoven en Maastricht verbonden aan Noord-Brabant, Limburg en Zeeland. Het orkest geeft concerten in concertzalen in Zuid-Nederland en daarbuiten, en begeleidt operaproducties door het hele land.

Philzuid speelt in op maatschappelijke onderwerpen en gebeurtenissen. Het orkest heeft een levendige band met de Zuid-Nederlandse samenleving en bedenkt en creëert nieuwe concertformules op onverwachte locaties. Daarnaast is er veel ruimte

voor een scala aan educatieve projecten - van kleuters tot middelbare school - én voor talentontwikkeling van amateur- tot topniveau. Sinds het seizoen 2021-2022 is Duncan Ward de chef-dirigent van Philzuid. Hij staat bekend om zijn veelzijdige aanpak en energieke leiding. Zijn contract is inmiddels verlengd tot en met de zomer van 2028.

Marc Soustrot en Ed Spanjaard zijn respectievelijk als eredirigent en als honorair dirigent aan het orkest verbonden.

Duncan Ward dirigent

De Britse dirigent Duncan Ward (1989) is geboren in Kent, Engeland. Hij studeerde aan de Karajan-Akademie van de Berliner Philharmoniker en werd daarna chef-dirigent van Sinfonia Viva (2015-2017) en assistent bij het National Youth Orchestra of Great Britain.

Duncan Ward werkt regelmatig met orkesten als Orchestre de Paris, Staatskapelle Dresden, Londen Symphony Orchestra, Radio Symphonie Orchester Wien en de Deutsche Kammerphilharmonie Bremen. In januari 2020 werd Duncan door het Festival d'Aix-en-Provence benoemd tot artistiek leider van de Mediterranean Youth Orchestra, een functie die hij tot 2023 bekleedde.

Ward voelt zich evenveel op zijn gemak in de authentieke uitvoeringspraktijk als in de grote werken van de hedendaagse opera, zoals *Hamlet* van componist Brett Dean. Bovendien is hij een fervent voorvechter van maatschappelijke muziekprojecten: van zijn werk met de dakloze muzikanten van het Streetwise Opera-project, met een uitvoe-

ring in het Royal Opera House tijdens de Olympische Spelen in Londen in 2012, tot het lesgeven van muziek aan kinderen in scholen en weeshuizen in heel India als onderdeel van de WAM Foundation die hij hielp oprichten in 2006. Duncan Ward is ook een gerenommeerd componist, zijn werken worden uitgegeven door Edition Peters. Zijn muziek wordt wereldwijd uitgevoerd; in 2005 won hij de BBC Young Composers Competition en zijn stukken zijn uitgevoerd door onder meer het Zweeds Radio Symfonieorkest, Magdalena Kožená, het London Symphony Orchestra en het BBC National Orchestra of Wales en de BBC Singers.

Laura van der Heijden cello

De Britse celliste Laura van der Heijden werd geboren in West Sussex, Engeland, als jongste dochter van een Nederlandse vader en een Zwitserse moeder. Ze begon al vroeg met muziek maken. Ze studeerde cello aan de Universiteit van Cambridge en de Hanns Eisler Hochschule für Musik in Berlijn en bij gerenommeerde docenten als Antje Weithaas en Leonid Gorokhov.

Sinds ze in 2012 op 15-jarige leeftijd de BBC Young Musician of the Year-competitie won met haar uitvoering van Waltons *Celloconcert*, heeft ze een bloeiende internationale carrière. In 2018 verscheen haar debuut-cd *1948*, die haar een Edison opleverde. In 2019 werd ze door BBC Music Magazine uitgeroepen tot 'Newcomer of the Year'. In 2025 won ze de Royal Philharmonic Society Instrumentalist Award. De jury prees haar: 'In alles wat zij doet, belichaamt celliste Laura van der Heijden excellentie en integriteit, gedreven door passie.'

Recente concerthoogtepunten zijn onder meer optredens met het BBC National Orchestra of Wales, Bournemouth Symphony Orchestra, London Philharmonic, City of Birmingham Symphony Orchestra, Aurora Orchestra, Scottish Chamber Orchestra, en Britten Sinfonia. Ze was Artist in Focus in Kings Place en werkte samen met het BBC Symphony Orchestra aan hun George Walker Total Immersion-project. Recentere recitals en kamermuziekoptredens omvatten concerten op de Cello Biënnale Amsterdam, in Wigmore Hall, op het Sérios Festival in Helsinki, in de Pierre Boulez Saal in Berlijn, op het Cheltenham Music Festival en tijdens de Bad Kissinger Sommer.

Volgende CONCERTEN

VRIJDAG 27 MAART 2026, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

Wagners Ring: An orchestral adventure

Radio Filharmonisch Orkest
Vasily Petrenko dirigent
Andreas Ottensamer klarinet

BRUCKNER Drei Orchesterstücke
VON WEBER Klarinetconcert nr. 1
WAGNER / ARR. DE VLIEGER The Ring,
An orchestral adventure

bestel
hier

VRIJDAG 3 APRIL 2026, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

Stabat Mater van Haydn

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor
Jan Willem de Vriend dirigent
Gijs Leenaars koordirigent
Emőke Baráth sopraan
Maria Hegele mezzosopraan
David Fischer tenor
Nikolay Borchev bas

SCHUBERT Symfonie nr. 4 'Tragische'
HAYDN Stabat Mater

bestel
hier

CONCERTOVERZICHT 2026

VRIJDAG 9 JANUARI 2026
Radio Filharmonisch Orkest met Beethoven 8
Radio Filharmonisch Orkest |
Schumann | Brahms |
Beethoven

VRIJDAG 16 JANUARI 2026
The Planets met Symphonic Cinema
Nationaal Jeugdorkest | Strauss |
Holst

VRIJDAG 23 JANUARI 2026
Beethoven, Liszt & Schumann
Radio Filharmonisch Orkest |
Beethoven | Liszt | Schumann

VRIJDAG 30 JANUARI 2026
Karina Canellakis dirigeert Tsjaikovski en Sibelius
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Sibelius |
Tsjaikovski

VRIJDAG 6 FEBRUARI 2026
AVROTROS VIRTUOOS
Sterre Decru | Nymphéas
Trombone Quartet | Jorian
van Nee | Monteverdi | Ravel |
Massenet | Albéniz e.a.

VRIJDAG 13 FEBRUARI 2026
Radio Filharmonisch Orkest: Prokofjev en Mahler
Radio Filharmonisch Orkest |
Roukens | Mahler | Prokofjev

VRIJDAG 20 FEBRUARI 2026
Amsterdam Sinfonietta: Fauré's Requiem
Amsterdam Sinfonietta |
Nederlands Kamerkoor |
Nystedt | Bach | Pärt |
Sjostakovitsj | Fauré

VRIJDAG 27 FEBRUARI 2026
Filmmuziekconcert
Nordwestdeutsche
Philharmonie | Williams | Shore |
Zimmer | Barry e.a.

VRIJDAG 6 MAART 2026
Dvořák 9 'Uit de Nieuwe Wereld'
Radio Filharmonisch Orkest |
Bernstein | Childs | Dvořák

VRIJDAG 13 MAART 2026
Liederen van Haydn, Mozart en Wagner
Radio Filharmonisch Orkest |
Cimarosa | Haydn | Stravinsky |
Mozart | Wenzelberg | Wagner |
Gershwin

VRIJDAG 20 MAART 2026
Tsjaikovski's Pathétique
Philzuid | Howell | Walton |
Tsjaikovski

VRIJDAG 27 MAART 2026
Wagners Ring: An Orchestral Adventure
Radio Filharmonisch Orkest |
Bruckner | Von Weber | Wagner

VRIJDAG 3 APRIL 2026
Stabat Mater van Haydn
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Schubert |
Haydn

VRIJDAG 10 APRIL 2026
Anna Fedorova speelt Tsjaikovski's Pianoconcert
Noord Nederlands Orkest |
Tsjaikovski | Sjostakovitsj

VRIJDAG 17 APRIL 2026
Liza Ferschtman en Ivan Karizna: Brahms dubbelconcert
Radio Filharmonisch Orkest |
Prokofjev | Brahms | Weill

VRIJDAG 24 APRIL 2026
The Living Room: Brahms' Liebeslieder
Groot Omroepkoor | Dianto
Reed Quintet | Brahms |
Schumann | Liszt | Mahler

VRIJDAG 22 MEI 2026
Mendelssohns Midsummer Night's Dream
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Honegger |
Debussy | Mendelssohn

VRIJDAG 29 MEI 2026
Lorenzo Viotti & Patricia Kopatchinskaja
Nederlands Philharmonisch
Orkest | Bach | Sjostakovitsj |
Rachmaninov

VRIJDAG 12 JUNI 2026
Slotconcert: Karina Canellakis dirigeert Mahler 2
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Mahler

COLOFON | PROGRAMMERING: Jorinke van Deelen | **PRODUCENT**: Monique Meeuwis | **PROGRAMMATOELICHTING**: Kees Wisse
REDACTIE: Alexander Klapwijk / Pieter Peverelli | **FOTOGRAFIE**: Svetlana Tarlova | **ART DIRECTION**: Norbert Croonenberg
PRODUCTIEBEGELEIDING: Regalis, Zeist

WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

Verrassend klassiek!

avrotrosvrijdagconcert.nl

AVROTROS

{ omroep
muziek

